Č. j.: MV-166858-1/OAM-2022

Praha 26. září 2022
Počet listů: 5
Přílohy: 1/1

Opatření obecné povahy

Vláda České republiky (dále jen „vláda") jako orgán příslušný podle § 11 odst. 1 zákona č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o ochraně státních hranic") a ve smyslu čl. 28 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (dále jen „Schengenský hraniční kodex") v souvislosti s bezprostřední hrozbou pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost České republiky spojenou s prudkým nárůstem nelegální sekundární migrace, zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů a zhoršení migrační a bezpečnostní situace na vnějších hranicích EU.

dočasně znovu zavádí ochranu vnitřních hranic České republiky,

a to v období od 29. září 2022 00:00 do 8. října 2022 23:59 na celém úseku pozemní hranice se Slovenskou republikou.

Policie České republiky bude provádět kontroly po celé délce uvedeného úseku vnitřních hranic České republiky flexibilním způsobem způsobem přiměřeným aktuální hrozbě v závislosti na vývoji situace.

Vnitřní hranice lze překračovat pouze v místech uvedených v příloze tohoto opatření obecné povahy, a to bez časového omezení. Tato povinnost se nevztahuje na:

- integrovaný záchranný systém, jehož režim překračování státních hranic je upraven mezinárodní smlouvou uzavřenou mezi Českou republikou a Slovenskou republikou a
- osoby, které hospodaří jako zemědělci v bezprostředním příhraničí nebo jde o lesníky, myslivce nebo rybáře při výkonu práce v bezprostředním příhraničí.

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti 29. září 2022 00:00 a pozbývá platnosti dne 8. října 2022 23:59.

Odůvodnění

V souvislosti s prudkým nárůstem nelegální sekundární migrace, zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů a zhoršení migrační a bezpečnostní situace na vnějších hranicích EU byla příslušnými orgány identifikována závažná hrozba pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost České republiky. S ohledem na tuto skutečnost byla shledána jakožto součást nezbytných bezpečnostních opatření potřeba neprodleně znovu zavést ochranu vnitřních hranic České republiky podle čl. 28 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu.

Podle § 11 odst. 1 zákona o ochraně státních hranic znovu zavádí ochranu vnitřních hranic České republiky vláda opatřením obecné povahy.

Cílem tohoto opatření je zabránit narušování veřejného pořádku v důsledku nekontrolovaného pohybu nelegálně tranzitujících osob v souvislosti s výše uvedenou hrozbou pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost České republiky.

Česká republika zaznamenává dramatický nárůst v oblasti tranzitní nelegální migrace, který má tendenci dále eskalovat. Policie České republiky od druhého čtvrtletí roku 2022 zadržela dramaticky rostoucí počty státních příslušníků třetích zemí při tranzitní nelegální migraci přes území České republiky. Celkově bylo od počátku roku k 21. září 2022 při tranzitní nelegální migraci zjištěno celkem 10 807 osob, což představuje nárůst o 1 256 % ve srovnání se stejným obdobím loňského roku (797 osob). Zároveň již nyní je výrazně překonána hodnota za celý rok 2021 (1 330 osob).

Státní příslušníci třetích zemí na území České republiky nelegálně vstupují ve většině případů ze Slovenska. Mezi zadrženými dominují občané Sýrie. Česká republika není cílovou zemí, zadržené osoby jako cíl své cesty uvádějí zpravidla Německo.

Závažnost situace umocňuje nefunkční systém navracení příchozích státních příslušníků třetích zemí. Společně s kapacitními limity zařízení pro zajištění státních příslušníků třetích zemí se vytváří značné riziko pro vnitřní bezpečnost státu spočívající v omezených možnostech odpovědných orgánů situaci účinným způsobem řešit.

Situace se promítá též do obav obyvatel zejména v příhraničních oblastech se Slovenskem, které se projevuje aktivizací obyvatelstva. Případné nezvládnutí situace proto může vyústit ve zhoršení veřejného pořádku v dotčených oblastech.

V souvislosti s prudkým nárůstem nelegální sekundární migrace spojeným se zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů působících ve více státech, byla na základě vyhodnocení operativně pátrací činnosti, vedených trestních řízení a informací získaných cestou mezinárodní policejní spolupráce zaznamenána zvýšená míra agresivity členů převaděčských skupin. V kontextu uvedených skutečností a v důsledku zhoršení migrační a bezpečnostní situace na vnějších hranicích EU byla Policií České republiky identifikována závažná hrozba pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost.

Příslušné orgány pozorně monitorují nárůst sekundární migrace po dobu několika týdnů a průběžně nasazují odpovídající policejní prostředky v souladu s článkem 23 Schengenského hraničního kodexu. Situace dosáhla takové intenzity, že již byly vyčerpány veškeré další alternativní nástroje k zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti. S ohledem na tuto skutečnost byla shledána jakožto součást nezbytných

bezpečnostních opatření potřeba znovu zavést ochranu vnitřních hranic České republiky.

Kontroly budou prováděny po celé délce uvedeného úseku vnitřních hranic, a to flexibilním způsobem přiměřeným aktuální hrozbě v závislosti na vývoji situace.

Vnitřní hranice lze překračovat pouze v místech uvedených v příloze, a to bez časového omezení. Tato povinnost se nevztahuje na vybrané kategorie osob, u nichž by bylo omezení překračování vnitřních hranic nepřiměřené a v některých případech by odporovalo veřejnému zájmu. Jedná se o:

- integrovaný záchranný systém, jehož režim překračování státních hranic je upraven mezinárodní smlouvou uzavřenou mezi Českou republikou a Slovenskou republikou a
- osoby, které hospodaří jako zemědělci v bezprostředním příhraničí nebo jde o lesníky, myslivce nebo rybáře při výkonu práce v bezprostředním příhraničí.

Úseky, na kterých budou prováděny kontroly, jejich intenzita a zacílení byly zvoleny s ohledem na princip přiměřenosti tak, aby omezení plynulosti přeshraničního provozu bylo co nejmenší.

Podrobné odůvodnění:

Policie České republiky od druhého čtvrtletí roku 2022 zadržela dramaticky rostoucí počty státních příslušníků třetích zemí při tranzitní nelegální migraci přes území České republiky. Jenom v květnu (264 osob) byl zadržen obdobný počet osob jako za celé předcházející období od ledna do dubna 2021. V červnu (356 osob), červenci (1 055 osob) a zejména v srpnu (3 478) a v září (5 369 k 21. září 2022) růstový trend dále sílil.

Za hlavní příčinu lze považovat zvýšené pohyby směrem do Evropské unie přes západobalkánskou migrační trasu. Obecně byl na hlavních vstupech na vnějších hranicích EU zaznamenán výrazný nárůst nelegální migrace. Ke dni 18. září 2022 se jednalo o příchod 112 712 osob, což představuje 40% nárůst oproti roku 2021. Migrační tlak výrazně narostl zejména v regionu západního Balkánu, kde byl v posledních měsících zaznamenán masivní nárůst tranzitních pohybů. Konkrétně bylo na západobalkánské trase ke konci srpna zaznamenáno 86 581 nelegálních přechodů vnější hranice EU, v porovnání s předchozím rokem se jedná o 190% nárůst. Na vnější hranici EU se migrační tlak projevuje nejvýrazněji na srbsko-maďarské hranici, na hranici mezi Bosnou a Hercegovinou a Chorvatskem a na hranicici mezi Srbskem a Rumunskem. Dle posledních údajů maďarské policie byl na hranicích se Srbskem zaznamenán 134% nárůst nelegálních překročení či pokusů o nelegální překročení hranic. Obecně se v rámci regionu na těchto pokusech podílí zejména občané Sýrie, Afganistánu a Turecka. Významným faktorem ovlivňujícím nárůst tlaku na této trase je také současné nastavení vízového režimu západobalkánských zemí, zejména Srbska, umožňující bezvízový vstup občanů vybraných třetích zemí, kteří se následně pokoušejí o nelegální vstup do EU.

V České republice bylo od počátku roku k 21. září 2022 při tranzitní nelegální migraci zjištěno celkem 10 807 osob, což představuje nárůst o 1 256 % ve srovnání se stejným

obdobím loňského roku (797 osob). Zároveň již nyní je výrazně překonána hodnota za celý rok 2021 (1 330 osob) a hodnoty z roku 2015. Při porovnání období od 17. června do 21. září je patrné, že letošní hodnoty (10 129 osob) výrazně převyšují ty z roku 2015 (2 890 osob), ve kterém došlo k významnému nárůstu počtu osob zajištěných při tranzitní nelegální migraci oproti rokům předchozím.

Nejčastěji odhalenými tranzitujícími osobami jsou občané Sýrie (9 889 osob), u kterých došlo k extrémnímu nárůstu ve srovnání se stejným obdobím roku 2021 (114 osob). Letos zatím představují téměř 92 % všech zadržených nelegálně tranzitujících osob. Druhou nejčastěji detekovanou státní příslušnost tvoří občané Turecka (249 osob), následovaní občany Afghánistánu (159 osob). Dále se jednalo o občany Maroka (79 osob) a Indie (62 osob).

Nejvíce záchytů bylo Policií České republiky provedeno v Jihomoravském (7 492) a Zlínském (2 200) kraji. Při vstupech ze Slovenska se zadržuje nejvíce osob při hranicích (do 10 km). Dále značné množství záchytů osob při tranzitní nelegální migraci proběhlo v Moravskoslezském kraji (221) – téměř všechny od srpna tohoto roku, v Praze (206), na Vysočině (137), v Ústeckém (131) a ve Středočeském kraji (128).

Jednoznačně u zadržených osob převládal vstup ze Slovenska, a to téměř ve třech čtvrtinách záchytů. V mnoha případech nebylo zjištěno místo vstupu, avšak lze se odůvodněně domnívat, že tento podíl je výrazně vyšší. Dle výpovědí zadržených osob je nejčastějším cílem cesty Německo.

Záchyty jsou nejčastěji spojené s nehumánním a život ohrožujícím převozem osob ve stísněném prostoru dodávek a nákladních automobilů. Po pozemních komunikacích osoby dále přijížděly osobními automobily. Stále častěji dochází k případům, kdy jsou nelegálně tranzitující osoby nalezeny při pěších pochodech po vysazení z výše uvedných prostředků. Zaznamenáno je též využívání železničních spojů. Zadržení se většinou sdružují ve skupinách čítajících nízké desítky osob.

Závažnost situace umocňuje nefunkční systém navracení příchozích státních příslušníků třetích zemí. Společně s kapacitními limity zařízení pro zajištění státních příslušníků třetích zemí se vytváří značné riziko pro vnitřní bezpečnost státu spočívající v omezených možnostech odpovědných orgánů situaci účinným způsobem řešit.

Vysoké počty nelegálně tranzitujících osob mají samotné potenciál ohrožovat vnitřní bezpečnost státu. Toto ohrožení dále umocňuje fakt, že se ve velkých počtech nacházejí v nelegálním postavení na území České republiky při tranzitu do Německa. Situace se promítá i do obav obyvatel zejména v příhraničních oblastech se Slovenskem, které se projevuje aktivizací obyvatelstva. Případné nezvládnutí situace proto může vyústit ve zhoršení veřejného pořádku v dotčených oblastech. Obavy místních obyvatel platí zejména pro příhraniční oblasti se Slovenskem, nicméně též v okolí nově zřízených registračních pracovišť (např. Holešov).

V souvislosti s prudkým nárůstem nelegální sekundární migrace spojené se zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů působících ve více státech, byla též na základě vyhodnocení operativně pátrací činnosti, vedených trestních řízení a informací získaných cestou mezinárodní policejní spolupráce zaznamenána zvýšená míra agresivity členů převaděčských skupin. Změny v jednání převaděčů a jejich excesy, k nimž došlo zejména v reakci na činnost policejních složek působících při ochraně hranic, měly typicky formu nezastavení a ujíždění při silničních kontrolách a

navazujících bezohledných jízdách, které v několika případech skončily dopravní nehodou, zraněním osob nelegálně pobývajících na území České republiky či přeshraničním pronásledováním. Z uvedeného vyplývá zvýšená míra rizika pro veřejný pořádek, přičemž v některých případech bylo na místě řešit též podezření ze spáchání trestného činu obecného ohrožení.

Vzhledem k poměrně rychlé komunikaci mezi policejními složkami, množství využitelných technických prostředků a fungující mezinárodní policejní spolupráci, se potenciálně zvyšuje procento úspěšnosti záchytů nelegálně tranzitujících státních příslušníků třetích zemí i s převaděči. Z těchto důvodů došlo k případům, kdy vyložení nelegálně tranzitujících osobproběhlo v bezprostřední blízkosti státní hranice, a to právě v reakci převaděčů na aktuální situaci.

V kontextu uvedených skutečností a v důsledku zhoršení migrační a bezpečnostní situace na vnějších hranicích EU byla příslušnými orgány identifikována závažná hrozba pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost České republiky.

Poučení

Proti tomuto opatření podle § 173 odst. 2 správního řádu nelze podat opravný prostředek.

předseda vlády